

Plan-MER Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014

Concept Nota Reikwijdte en Detailniveau

3 juli 2012

INHOUDSOPGAVE

1. Waarom een plan-MER bij POL2014	3
1.1. Aanleiding voor POL2014	
1.2. Agenda voor POL2014	
1.3. Aanpak planvormingsfase	
1.4. Waarom een plan-MER	
1.5. Nota reikwijdte en detailniveau	
2. Aanpak van het plan-MER op hoofdlijnen	6
2.1. Uitgangspunten	
2.2. Aanpak in twee fasen	
3. Probleemschets en beleidsopgaven	8
3.1. Fysiekruimtelijke voorwaarden topsectoren	
3.2. Strategie werklocaties	
3.3. Infrastructuur en bereikbaarheid	
3.4. Herstructurering wonen in bredere context	
3.5. Sturing (grootschalige) detailhandel	
3.6. Ruimte voor de Maas	
3.7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur	
3.8. Lawaaisport: zoekgebieden motorcrossgebieden	
3.9. Landbouw: zoekgebieden intensieve veehouderij resp. glastuinbouw	
3.10. Landschap	
3.11. Windenergie: zoekgebieden windturbines	
3.12. Ondergrond	
4. Wat wordt in het plan-MER onderzocht	17
4.1. Fase 1: Beoordeling alternatieven voor een aantal onderwerpen	
4.2. Fase 2: Beoordeling integraal voorkeursalternatief	
4.3. Beoordelingscriteria, indicatoren en wijze van effectbepaling	
5. Opzet plan-MER	25
6. Procedure	26
7. Relevant beleid	27

1. Waaron een plan-MER bij POL2014

1.1. Aanleiding voor POL2014

Provinciale Staten van Limburg hebben in december 2011 het Startdocument voor een integrale herziening van het POL vastgesteld. De keuze voor een brede, integrale herziening is mede ingegeven door:

- het provinciaal coalitieakkoord en de daaruit voortvloeiende programma's en heroverwegingen, met voornemens om taken en belangen te decentraliseren naar gemeenten of los te laten en de provinciale rol op bepaalde terreinen anders in te vullen;
- het landelijk regeerakkoord, de Bestuursafspraken tussen Rijk en medeoverheden, en de nieuwe Structuurvisie infrastructuur en ruimte met de daarin opgenomen decentralisatie van rijksbelangen en –taken op het gebied van ruimte, regionale economie en mobiliteit.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) heeft de formele status van Structuurvisie (Wet Ruimtelijke ordening, Wro), Milieubeleidsplan (Wet Milieubeheer, Wm), Waterhuishoudingsplan (Waterwet, Wtw) en Verkeers- en vervoerplan (Planwet verkeer en vervoer). Dit zijn allemaal wettelijk voorgeschreven plannen. Sinds 2001 kiest Limburg ervoor om deze plannen in één omgevingsplan te integreren. Het huidige, tweede omgevingsplan, dateert uit 2006.

1.2. Agenda voor POL2014

In het Startdocument integrale herziening POL zijn proces en organisatie op hoofdlijnen geschetst. Met het vaststellen van de Agenda op 8 juni 2012 is door PS verder richting gegeven aan proces en inhoud.

Beide documenten zijn te raadplegen via www.limburg.nl/pol .

Bij de planvoorbereiding krijgen de onderstaande prioritaire onderwerpen de meeste aandacht:

1. Fysiekrumtelijke voorwaarden topsectoren
2. Strategie werklocaties (inclusief sturing kantoren)
3. Infrastructuur en bereikbaarheid
4. Herstructurering wonen in bredere context
5. Sturing (grootschalige) detailhandel
6. Ruimte voor de Maas
7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur
8. Lawaaisport: zoekgebieden motorcrossvoorzieningen
9. Landbouw: zonerings intensieve veehouderij resp. glastuinbouw
10. Landschap
11. Windenergie: zoekgebieden windturbines
12. Ondergrond

1.3. Aanpak planvormingsfase

De planvormingsfase bestaat uit twee delen, gescheiden door een tussentijdse bespreking van de belangrijkste hoofdkeuzes met de regionale stakeholders, in GS en Statencommissie.

In het eerste deel staan discussies met stakeholders centraal over de twaalf prioritaire onderwerpen uit de Agenda. Hoe deze precies ingevuld wordt zal per onderwerp verschillen, en is mede afhankelijk van de opdracht die in de Agenda is vastgelegd. De discussie gaat in deze eerste fase vooral over rol provincie, beleidskeuzes op hoofdlijnen en instrumenten, waaronder in elk geval over de inzet van de omgevingsverordening.

In de tweede fase, nadat er op hoofdlijnen nadere richting is gegeven, worden de hoofdkeuzes verder uitgewerkt en worden beleidsteksten gemaakt (ambities, rol, hoofdlijnen aanpak). Voor de onderwerpen die in de verordening een plek moeten krijgen, worden verordeningsbepalingen opgesteld.

Het proces ziet er in de tijd als volgt uit:

1.4. Waarom een plan-MER

Het POL is kaderstellend voor een uiteenlopende range aan ontwikkelingen. Voor een deel zijn dat ontwikkelingen die in de realisatiefase het m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig kunnen zijn (o.g.v. het Besluit m.e.r uit 2010). Enkele voorbeelden: de aanleg of wijziging van Maaskaden, wijziging/inrichting van meer dan 125 ha voor natuur en/of landbouw, oprichten/wijzigen van een

intensieve veehouderij voor meer dan 40.000 stuks pluimvee of 750 zeugen, een diepboring voor geothermie, een windturbinepark van 15 MW of meer. Dit maakt dat het volledige POL2013 plan-MER plichtig is.

Een extra reden om een plan-MER op te stellen is dat er mogelijk effecten zijn op Natura 2000 gebieden, waardoor een globale passende beoordeling (als onderdeel van het plan-MER) vereist is.

In de Agenda is aangegeven dat we ernaar streven het instrument zo in te zetten dat het ons helpt bij het onderbouwen van keuzes. We kijken daarbij breder dan alleen naar milieu-effecten. Daarmee is het dus meer dan alleen het invullen van een wettelijke verplichting.

1.5. Nota reikwijdte en detailniveau

De aanpak en scope van het plan-MER wordt vastgelegd in de Nota Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER POL2014, de NRD.

In het voorliggende concept van de NRD doen we voorstellen hoe we het instrument MER op een slimme en doelmatige manier willen inzetten om ons te helpen bij het maken van beleidskeuzes in het POL.

De concept NRD ligt in de periode van 27 augustus tot en met 7 oktober 2012 voor iedereen ter inzage, in die periode kan er op de voorgestelde aanpak gereageerd worden. Daarnaast treden we gericht in overleg met de belangrijkste stakeholders bij de thema's om de aanpak en focus waar mogelijk in samenspraak te verbeteren.

Er wordt ook advies gevraagd aan de Provinciale Commissie Omgevingsvraagstukken (PCOL) en (op vrijwillige basis) aan de landelijke Commissie voor de m.e.r. We sonderen de beoogde aanpak daarnaast ook bij de Statencommissie Infrastructuur en Ruimte.

Op basis van de inspraak, adviezen en consultaties wordt naar verwachting begin november 2012 de definitieve NRD vastgesteld.

In de volgende paragrafen lichten we onze (voorlopige) voorstellen voor de aanpak van het plan-MER toe.

2. Aanpak van het plan-MER op hoofdlijnen

2.1. Uitgangspunten

We willen een plan-MER:

- waarin de belangrijkste keuzes globaal worden 'doorgerekend' op hun effecten voor mens, omgeving en economie; hiermee kiezen we voor een brede scope, breder dan volgens de m.e.r.-regelgeving vereist
- dat daarbij vooral gericht is op het in beeld brengen van verschillen tussen alternatieven
- dat past bij het hoofdlijnenkarakter van het POL
- dat aansluit bij de aanbevelingen uit Sneller & Beter (uitwerking aanbevelingen Commissie Elverding om de besluitvorming rond grote projecten te versnellen), waaronder de aanbeveling om enkel zinvolle effecten in beeld te brengen met focus op de betreffende planfase en door het vermijden van schijnnaauwkeurigheid
- dat gebruik maakt van beschikbare gegevens

2.2. Aanpak in twee fasen

We kiezen voor een aanpak in twee fasen.

In fase 1 van het plan-MER wordt ingezoomd op enkele van de prioritaire onderwerpen. Dat zijn onderwerpen waarbij sprake is van alternatieve beleidskeuzes met een behoorlijke impact op ruimte en milieu en waarvoor de alternatieven nu al voldoende concreet (ruimtelijk) uitgewerkt zijn.

- invulling herijkte ecologische hoofdstructuur (EHS)
- invulling provinciale ambities mensgericht groen
- zoekgebieden regionale lawaaisportcentra
- zonering intensieve veehouderij
- zonering glastuinbouw
- zoekgebieden windturbines
- zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

Voor al deze onderwerpen kan er in de realisatiefase sprake zijn van projecten die instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden negatief beïnvloeden of anderszins m.e.r.- (beoordelings-) plichtig zijn.

In fase 1 brengen we voor alternatieven voor deze (sectorale) onderwerpen de effecten in beeld. Op basis van de resultaten van deze fase van het plan-MER en andere overwegingen, en de politiek-bestuurlijke discussie hierover, wordt voor elk onderwerp een voorkeursalternatief bepaald.

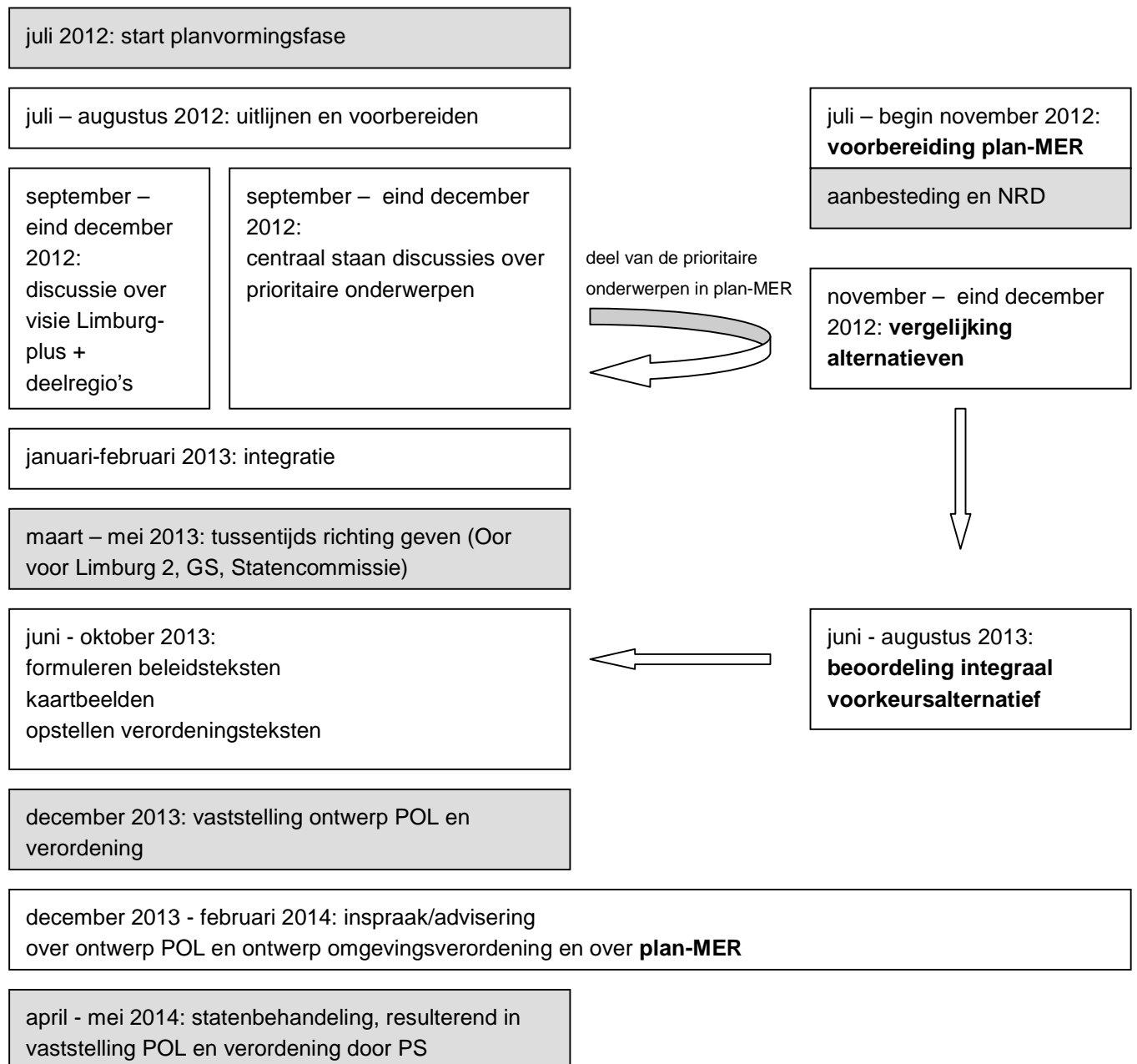
Voor de andere prioritaire onderwerpen heeft het plan-MER in fase 1 nog geen meerwaarde. Bij die onderwerpen is er vooral sprake van overleg met andere partijen en maatschappelijke discussie om te komen tot een aanpak van de thematiek waarbij het accent vooral ligt op strategie en rolverdeling. Er is nu nog onvoldoende zicht op de kaderstelling in POL.

In fase 2 worden de (thematische/sectorale) voorkeursalternatieven uit fase 1 samengesmeed tot een integraal voorkeursalternatief. Daarbij wordt dan ook de tegen die tijd uitgekristalliseerde geactualiseerde beleidskoers voor de andere prioritaire onderwerpen betrokken. Dit integraal voorkeursalternatief wordt gebiedsgericht (voor Limburg als geheel én voor Noord-, Midden- en Zuid-Limburg) vergeleken met de huidige én zich autonoom ontwikkelende situatie en zo mogelijk

geoptimaliseerd. Daarbij worden de (cumulatieve) effecten in beeld gebracht, en wordt beoordeeld op welke onderdelen er sprake is/ kan zijn van mogelijke significante effecten op Natura2000-gebieden. Verder wordt een indicatie gegeven van de noodzaak tot en richting van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de globale passende beoordeling.

In het ontwerp-POL wordt dit integrale voorkeursalternatief verankerd inclusief de bijbehorende aanpak gericht op de compensatie en mitigatie van negatieve effecten. In de gelijktijdig vast te stellen ontwerp-omgevingsverordening kunnen bepaalde onderdelen gedetailleerder worden vastgelegd. Dat geldt in elk geval voor de EHS.

Schematisch ziet het er als volgt uit.

3. Probleemschets en beleidsopgaven

In de Agenda POL2013 (onder meer in bijlage 3) wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste uitdagingen, ontwikkelingen en beleid op het gebied van economie en infrastructuur, wonen en leefomgeving, landelijk gebied (incl. natuur en water) en ondergrond.

In deze paragraaf vatten we de belangrijkste problemen en beleidsopgaven voor de twaalf prioritaire onderwerpen kort samen en leggen we uit welke keuzes aan de orde zijn die we in fase 1 van het plan-MER zullen uitwerken.

3.1. Fysiekruimtelijke randvoorwaarden topsectoren

Voor de economische ontwikkeling van Limburg zijn naast zaken als innovatiekracht, kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt en onderwijs, zeker ook de fysiekruimtelijke vestigingscondities van belang: ruimte (werklocaties), bereikbaarheid (infrastructuur, aansluiting openbaar vervoer), energievoorziening, maar ook de bredere kwaliteit van het vestigingsklimaat (wonen, voorzieningen, landschap) die voor bedrijven en hun werknemers van belang is.

In de Agenda POL2014 wordt daarbij de focus gelegd op de wensen en behoeften voor de acht Limburgse topsectoren: chemie/materials, life science, agrofood, logistiek, vrijetijdseconomie (incl. retail), high tech systems, het financieel-administratief cluster en nieuwe energie. We willen de komende periode vooral in beeld krijgen welke opgaven er op fysiekruimtelijk vlak nog liggen om de ontwikkeling van de topsectoren te faciliteren.

Een oriënterende verkenning wijst uit dat er daarbij geen fundamentele keuzevraagstukken aan de orde zijn: er lijkt vooral behoefte om voort te bouwen op de richting en opgaven in het huidige POL, daarbij inspeland op nadere verkenningen op regionaal niveau (zoals MIRT-onderzoek Greenport Venlo, actualisatie Economische uitvoeringsagenda Midden-Limburg, Limburg Economic Development – LED). We werken dit de komende periode verder uit.

Er is onvoldoende houvast om dit onderwerp een plek te geven in fase 1 van het plan-MER.

3.2. Strategie werklocaties

Zoals bij het vorige punt aangegeven vormen werklocaties een belangrijk onderdeel van het vestigingsklimaat voor bedrijven. De huidige werkwijze bestaat eruit dat gemeenten en provincie in samenspraak zorgen voor voldoende locaties met de kwaliteit waar het bedrijfsleven om vraagt (met spelregels in het POL, een gezamenlijk jaarlijks te actualiseren Programma Werklocaties en regionale programmeringsoverleggen onder voorzitterschap van de centrumsteden). Deze werkwijze sluit aan bij de afspraken gemaakt in het Convenant Bedrijventerreinen 2010 (Rijk, IPO, VNG).

Limburg beschikt over 6.700 ha bedrijventerrein (netto). Daarvan is 5.700 ha uitgegeven (91% in gebruik, 4.5% leegstaand gebouw, 4.5% braakliggend kavel) en 1.000 ha restcapaciteit (50% direct uitgeefbaar, 50% wel bestemd maar nog niet bouwrijp gemaakt). Er lijkt daarmee ruim voldoende restcapaciteit voorhanden.

In de Agenda is gevraagd om samen met gemeenten en bedrijfsleven de huidige strategie nog eens goed tegen het licht te houden.

Vragen daarbij zijn ondermeer: Moet er nog extra ruimte geboden worden voor nieuwe terreinen of uitbreidingen van bestaande terreinen; is de huidige sturing voldoende effectief; moeten de provinciale regels voor segmentering/inrichting van bedrijventerreinen gehandhaafd blijven of kan dit aan de gemeenten worden overgelaten? Voor een beperkt aantal bedrijventerreinen zijn in het verleden begrenzungen in het POL vastgelegd. Voor een deel hiervan kan zoals aangegeven in de Agenda die aanduiding in het POL vervallen. We gaan dit met de gemeenten bespreken.

In de Agenda is ook bijzondere aandacht gevraagd voor de sturing van de voorraad kantoren. Dat in het perspectief van de ook in Limburg toenemende leegstand aan kantoren. De discussie hoe we samen met gemeenten en andere partners tot een goede sturing van de kantoorontwikkeling kunnen komen, maakt onderdeel uit van dit prioritair onderwerp 'herijking strategie werklocaties'.

Het gaat hier vooral over roldiscussies, niet om beleidskeuzes met forse ruimtelijke consequenties (stabilisatie is eerder aan de orde). Daarom zullen we niet op dit onderwerp inzoomen in fase 1 van het plan-MER.

3.3. Infrastructuur en bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is van belang voor het economisch en maatschappelijk functioneren van regio's. Zoals gesteld in de Agenda is de bereikbaarheid van Limburg in het algemeen redelijk op orde, maar er blijft een aantal aandachtspunten. Het POL zal (vanuit een grensoverschrijdend perspectief) de ambities en toekomstige opgaven schetsen voor de bereikbaarheid via weg, rail, water en lucht, die met name liggen in de verdere optimalisering van de infrastructuur- en vervoersnetwerken en de betere benutting daarvan, de ontwikkeling en bereikbaarheid van de logistieke knooppunten en de verbetering van de internationale bereikbaarheid (w.o. OV). Daarmee wordt voortgebouwd op keuzes die gemaakt zijn in POL2006 en de POL-aanvulling PVVP. Mede op basis van een plan-MER is die koers destijds onderbouwd. Er is geen reden om nu in fase 1 van het plan-MER op dit onderwerp nader in te gaan.

3.4. Herstructurering wonen in brede context

Een goed vestigingsklimaat stelt eisen aan de kwaliteit van woningen, voorzieningen (winkels, scholen, sport en recreatie, maatschappelijke voorzieningen) en leefomgeving.

De herstructureringsopgave van de woningbouw is een van de grootste opgaven waar Limburg voor staat. De demografische omslag maakt die opgave des te groter. De behoefte aan het totaal aantal woningen stabiliseert en neemt in delen van Limburg zelfs af. Nieuwbouw en sloop kunnen daarom slechts in samenhang beschouwd worden.

In de Agenda wordt gevraagd om een strakkere sturing door de provincie op de (boven)regionale woningvoorraadontwikkeling. Voor Zuid-Limburg zet de Provincie daarbij in op sturing d.m.v. de omgevingsverordening. Dit is een onderwerp van discussie de komende periode. We gaan er in fase 1 van het plan-MER nog niet op in. In het POL worden namelijk geen concrete gebieden aangewezen waar nieuwe woningen komen of sloop moet plaats vinden.

3.5. Sturing (grootschalige) detailhandel

De ruimtelijke spreiding van de detailhandel heeft van oudsher bijzondere aandacht. Niet alleen vanwege het belang dat gehecht wordt aan een fijnmazige winkelstructuur, maar ook vanwege de betekenis van de detailhandel voor vitale (binnen)steden en kernen.

Sinds het moment dat de verantwoordelijkheid voor het detailhandelsbeleid bij de provincies en gemeenten gelegd is, hanteert de Provincie een beleid dat met name in de stedelijke gebieden de nodige ruimte geeft aan eigen afwegingen door samenwerkende gemeenten. De detailhandelssector is economisch van belang voor Limburg en vormt onderdeel van de Limburgse topsector vrijetijdseconomie.

De toenemende leegstand in deze sector, in combinatie met toenemend internetwinkelen en de economische crisis vraagt volgens het bedrijfsleven om een steviger sturing door de Provincie. De

Agenda om met de steden/gemeenten een aanpak uit te werken voor de sturing van (grootschalige) detailhandel. Het gaat hier dus vooral om een roldiscussie. In fase 1 heeft de inzet van het MER geen meerwaarde.

3.6. Ruimte voor de Maas

Wettelijk geldt voor de Limburgse dijkkringgebieden langs de Maas (en de hoge gronden) een beschermingsregime van 1:250, dat wil zeggen: de genomen en te nemen maatregelen zijn van dien aard dat de waterafvoer (gemiddeld) maar eens in de 250 jaar tot problemen zal leiden. Dit wordt bereikt met de uitvoering van het Grensmaasproject, Zandmaas en werken die voortkomen uit de bestuursovereenkomst Waterveiligheid Limburg van 10 november 2011.

Door klimatologische veranderingen stijgen de maatgevende afvoeren (hoogwatergolven) van de Maas en dat zal naar verwachting nog toenemen. De maatgevende afvoer met een kans van eens per 250 jaar veranderde al van 3.275 m³ in 2002 tot 3.420 m³ in 2006 en groeit naar verwachting verder naar 3.615 m³ in 2050 tot 3.950 m³ in 2100. Voor de (middel)lange termijn zijn dan ook extra maatregelen nodig. Projecten als Oude Maasarm Ooijen-Wanssum, Masterplan Maasplassen en Maaspark Well dragen bij aan het bereiken van hoogwaterbescherming uitgaande van de verwachte toekomstige hogere afvoerregimes van de Maas. Ook de bovenstrooms van deze gebieden delen van de Maasvallei hebben daar (veelal over tientallen kilometers direct baat bij).

In het kader van het nieuwe Deltaprogramma Rivieren worden door het Rijk in 2015 besluiten genomen voor de programmatische aanpak van de hoogwaterbescherming op de langere termijn. De zogenoemde Deltabeslissingen.

Het proces daarvoor wordt aangestuurd door de Deltacommissaris. De Provincie Limburg treedt hierbij op als trekker voor het onderdeel Maas. In de periode 2012-2013 wordt op basis van gebiedsprocessen toegewerkt naar een voorkeurstrategie, die uiteindelijk in 2015 wordt vastgesteld. Het vigerende Nationale Waterplan geeft reeds indicaties voor de te bereiken verlagingen van de hoogwaterpieken.

In de Agenda POL2014 is dit opgenomen als een prioritair onderwerp, waarvoor een maatschappelijke discussie zal worden gehouden. Deze wordt gericht op het verkrijgen van draagvlak voor de problematiek, de mogelijke rol van de provincie daarbij, en op het krijgen van een indicatie van de haalbaarheid van de richting van maatregelen en gebiedsontwikkelingen. Dat kan aan de hand van de informatie vanuit een Quick-scan studie en de resultaten van de Delta gebiedsprocessen. Het levert een basis voor de inbreng bij de voorbereiding van het nieuwe Deltaprogramma én de duiding van de provinciale visie en rolopvatting in het nieuwe POL.

In 2010 is voor de Provincie een Quick-scan studie uitgevoerd (Ruimte voor de Maas, 2010) naar fysieke mogelijkheden van waterstandverlagende maatregelen in combinatie met gebiedsontwikkelingen. Daarbij is ook de ligging van waterkeringen langs de Maas betrokken. Om inzicht te krijgen in de lange-termijn opgave zijn de rivierkundige effecten van allerlei bekende, vaak nog globale, initiatieven voor gebiedsontwikkelingen meegenomen. De Quick-scan levert een aanzet voor een aanvullend pakket aan aanvullende maatregelen die ruimte bieden aan functies als natuur, landbouw, recreatie/toerisme, wonen, werken en grondstofwinning in een kwalitatief landschappelijk kader. Een goede werking van de retentiegebieden Lateraalkanaal-west en Lob van Genneep of het grondig herstel van het functioneren van het riviersysteem is essentieel voor het bereiken van de taakstellingen benedenstrooms van de betreffende retentiegebieden.

Het heeft geen meerwaarde om in fase 1 van het plan-MER extra op dit onderwerp in te zoomen.

3.7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur

Het natuurbeleid draagt bij aan het instandhouden van de biodiversiteit en aan de leefbaarheid. Voor het behoud van de biodiversiteit zijn op Europees niveau doelstellingen geformuleerd. Ook in Limburg ligt hier nog een opgave. Klimaatverandering zal de biodiversiteit verder onder druk zetten. Het (grensoverschrijdend) koppelen van de grote bestaande natuurgebieden is hiervoor een kansrijke maatregel.

In het huidige POL2006 is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) als een aparte gebiedscategorie P1 op kaart 1 Perspectieven weergegeven. Die EHS is van nationaal belang en omvat ook Natura2000-gebieden en Kaderrichtlijn Water (KRW-)gebieden, die ook van Europees belang zijn. De EHS is onder te verdelen in bestaande natuur, nieuwe natuur (beoogde omzetting van agrarisch gebruik naar natuur) en beheersgebied (blijvend agrarisch gebruik, mogelijkheid voor subsidie voor agrarisch natuurbeheer).

Met het Rijk zijn in het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur afspraken gemaakt over herijking van de EHS. Voor Limburg betekent dit dat 4.500 ha minder nieuwe natuur ontwikkeld zal worden dan tot nu was voorzien. Provinciale Staten hebben eind 2011 ingestemd met deze reductie-taakstelling en de uitgangspunten daarvoor. In 2016 wordt bezien of met deze reductietaakstelling in voldoende mate kan worden voldaan aan de Europese verplichtingen waaronder de soortenbescherming op basis van de Habitatrichtlijn.

De herijkte EHS, met een totale omvang van ca. 50.600 ha, moet, conform Agenda, vertaald worden in een nieuw kaartbeeld, op te nemen in POL2014 en (in gedetailleerdere vorm) in omgevingsverordening.

Grofweg betekent dit: het areaal te realiseren nieuwe natuur neemt af met 4.500 ha; naast de reeds gerealiseerde hectares blijft er dan nog 3.500 ha te ontwikkelen nieuwe natuur over. Bij het invullen daarvan moet in elk geval rekening gehouden worden met de nieuwe natuur nodig voor de Maaswerken (incl. Zandmaas 2) en alle nieuwe natuur nodig voor de veiligstelling van de Natura2000-gebieden en KRW-beken. Deze voorwaarden laten feitelijk geen keuzeruimte bij de invulling van de nieuwe natuur.

In het kader van fase 1 van het plan-MER zullen we onderzoeken hoe tot optimalisatie van de EHS gekomen kan worden: door het inzetten van 800 ha nog niet aangewezen/begrensde beheersgebieden en door verplaatsing van een deel van de in totaal 5.600 ha aan aangewezen beheersgebieden. Het gaat bij die verplaatsing met name om contractvrije beheersgebieden, die wel begrensd zijn maar waar de laatste jaren geen gebruik gemaakt is van de subsidiemogelijkheden.

In lijn met het coalitieakkoord 'Limburg, haal het beste uit jezelf' worden gebieden die buiten de nieuwe EHS vallen behoeft voor onomkeerbare ontwikkelingen, en wordt toegewerkt naar hoge landschappelijke kwaliteiten, met een gevarieerd gebruik voor extensieve landbouw, ontwikkeling van verwevingelementen, mensgerichte natuur en slim beheer, met een adequate bescherming.

In de Agenda is ook opgenomen dat er in het POL een realistische aanvullende provinciale ambitie mensgericht groen moet worden vastgelegd.

In het POL2006 is de ambitie vastgelegd om jaarlijks 100 ha extra mensgerichte natuur rondom de 5 grote steden te realiseren.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld. Het inzetten van mensgerichte groen meer algemeen op de nabijheid van bewoonde gebieden, en dan toegespitst op de voormalige EHSgebieden, die na herijking buiten de nieuwe EHS komen te vallen (zie hierboven), de samen te voegen POL-perspectieven P2 (provinciale ontwikkelingszone

groen) en P3 (ruimte voor veerkrachtige watersystemen) en daarnaast het Nationaal landschap Zuid-Limburg. Inzetten op vooral kleinschalige landschapselementen in die zones of juist op meer robuustere groengebieden bijvoorbeeld nabij monumentale bebouwing?

3.8. Lawaaisport: zoekgebieden regionale lawaaisportcentra

Tot nu toe is de provincie Limburg zijdelings betrokken bij het vinden van geschikte motorsportlocaties.

De kansrijkheid van een initiatief is afhankelijk van de medewerking van de betreffende gemeente. De gebruikers proberen al jarenlang tevergeefs met de diverse overheden in gesprek te komen om hun hoge nood onder de aandacht te brengen. Motorsport als zodanig is geen zaak van provinciaal belang. De gemeenten kunnen dit in regionaal verband zelf oppakken. Voor voorzieningen op regionale schaal kan de provincie een meer actieve rol oppakken. Gebruik van bos- en natuurgebieden is wél een provinciaal belang.

Vanuit de regio wordt een beroep gedaan op de provincie om sturing te geven aan de realisatie van regionale motorsport- en/of lawaaisportcentra. N.a.v. de behandeling in Provinciale Staten is dit onderwerp als prioritair onderwerp aan de Agenda voor het nieuwe POL toegevoegd.

Naar aanleiding van de ervaringen in Noord-Limburg is de insteek dat er minimaal één motorsportcentrum per regio (Noord-, Midden- en Zuid-Limburg) gerealiseerd zou moeten worden zodat illegale situaties, ondermeer in bos en natuurgebieden, onder verwijzing naar een geschikt en legaal alternatief, een halt toegeroepen kan worden. In Noord-Limburg is op basis van een regionale analyse van potentieel geschikte locaties voor lawaaisportcentra uiteindelijk gekomen tot de keuze voor de nieuwe locatie van Circuit de Peel in de gemeente Venray.

Voor Midden-Limburg is recent onder de paraplu van de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (GOML) een alternatievenonderzoek regionaal crossterrein GOML in gang gezet. De verdere concrete uitwerking van de plannen heeft echter vertraging opgelopen.

Voor de regio Zuid-Limburg is nog geen sprake van een alternatievenonderzoek, maar lopen er gesprekken tussen een initiatiefnemer en een grondeigenaar.

De ervaringen die met het proces in Noord-Limburg zijn opgedaan geven aanleiding om voor Midden-Limburg én Zuid-Limburg via een zorgvuldig zeef- en selectieproces (in POL-kader) te komen tot ruime zoekgebieden voor minimaal 1 regionaal lawaaisportcentrum per regio (indien de omstandigheden dat niet toelaten, behoren mogelijk wel een of meer lokale oefenterreinen tot de mogelijkheden).

In het kader van POL wordt daartoe voor deze beide regio's vanuit een groter aantal potentieel geschikt gebied gekomen tot een beperkte selectie van zoekgebieden. Het is vervolgens aan initiatiefnemers en gemeente/regio om al dan niet over te gaan tot het daadwerkelijk selecteren van een locatie.

Bij deze aanpak past het om in de eerste fase van het plan-MER te werken aan het selecteren van ruime zoekgebieden op basis van een globale beoordeling van effecten op mens, recreatie en natuur. Afhankelijk van de resultaten van de discussie en keuzes met betrekking tot de provinciale rolopvatting bekijken we of we de resultaten in het POL moeten vastleggen of dat een ander plan zoals een (inter)gemeentelijke structuurvisie zich daar beter voor leent.

3.9. Landbouw

3.9.1. Zonering intensieve veehouderij

De concentratie van intensieve veehouderijbedrijven in delen van Noord- en Midden-Limburg heeft daar geleid tot een hoge milieudruk van vooral ammoniakemissies, fijn stof en stank. Dat heeft ook gezondheidseffecten. Mede onder invloed van wet- en regelgeving (o.a. mestwetgeving, Natura2000, huisvestingseisen) zijn de ammoniakemissies tussen 2003 en 2009 gedaald met 9%. Verdere reducties zijn technisch mogelijk, maar duur en zouden vanuit bedrijfsoptiek bij voorkeur moeten samenvallen met de investeringsritmes van bedrijven. De achtergronddepositie van ammoniak/stikstof is voor Natura2000-gebieden nog steeds (veel) te hoog. Door een programmatische aanpak stikstof (PAS) wordt gewerkt aan een oplossing waarbij invulling wordt gegeven aan het tegemoetkomen aan de eisen vanuit de Europese regelgeving voor Natura2000 gebieden en ruimte wordt geboden voor bedrijfsontwikkeling in combinatie met realisatie van ondermeer emissiearme stalsystemen en mestverwerking.

In het kader van de Innovatieagenda Duurzame Veehouderij Limburg (Induvel) werken alle betrokken partijen aan het realiseren van de meest duurzame en innovatieve veehouderij van Nederland e.o. De provincie is vanuit meerder invalshoeken betrokken.

De ruimtelijke sturing van de doorontwikkeling en/of nieuwe vestigingslocaties van intensieve veehouderij bestaat uit een zonering intensieve veehouderij in Noord- en Midden-Limburg, in combinatie met een sturing op de kwaliteit van de individuele locaties (omgevingsvergunning, BOM+). Via de POL-aanvulling Reconstructieplan (2004, 2006) is in POL2006 de zonering intensieve veehouderij vastgelegd: extensiveringsgebieden (uitbreiding verboden), verwevingsgebieden (geen nieuw vestigingen) en landbouwontwikkelingsgebieden (zoekgebied voor -clusters van-nieuwvestigingen). Deze zonering en bijbehorende regels werken direct door naar bestemmingsplannen. De zonering intensieve veehouderij komt voort uit de Reconstructiewet. Deze wet zal in 2013 verdwijnen en daarmee ook het Reconstructieplan.

In de afgelopen 8 jaar is gebleken dat er relatief gezien weinig nieuwvestigingen aan de orde zijn geweest. Het gaat vooral om doorgroei vanuit bestaande bedrijfslocaties. Door alle relevante gemeenten is in structuurvisies of via bestemmingsplannen een nadere uitwerking (en selectie) gegeven aan de landbouwontwikkelingsgebieden. De zonering intensieve veehouderij zou hierop aangepast kunnen worden.

In de Agenda is aangegeven dat in het kader van het POL onderzocht wordt of een vereenvoudiging van de huidige zonering in combinatie met heroverweging van de bijbehorende spelregels en provinciale rolopvatting mogelijk is. Hierbij wordt ook de lopende discussie betrokken over megastallen en biomassa-installaties en duurzame ontwikkeling.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld.

3.9.2. Zonering glastuinbouw

De zonering glastuinbouw komt voort uit autonoom beleid sinds POL2001, aanhakend bij rijksbeleid gericht op de concentratie van glastuinbouw. Het betreft een 3-sporenbeleid: de beste mogelijkheden binnen de projectvestigingsgebieden en werklandschap klavertje 4, doorontwikkeling en incidentele nieuwvestiging in concentratiegebieden, beperkte uitbreidingsmogelijkheden in de overige gebieden en dan in combinatie met bijdragen aan sloop van kassen.

Voor de POL-perspectieven P1 (EHS), en (behoudens een aantal uitzonderingen) P2, wordt ingezet op "nee,tenzij" en een afbouw van de glastuinbouw. Voor P3 en binnen het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is reeds decennia sprake van een ontmoedigingsbeleid m.b.t. glastuinbouw.

In de afgelopen 10 jaar is gebleken dat de groei voor ca. 50% is bepaald door doorgroei van bestaande bedrijven buiten de concentratiegebieden en projectvestigingsgebieden.

Door alle relevante gemeenten in NMLimburg is inmiddels in structuurvisie of via bestemmingsplannen een nadere uitwerking (en selectie) gegeven aan de concentratiegebieden glastuinbouw. De zonering in POL zou hierop aangepast kunnen worden.

Er is sprake van een duidelijke trendbreuk in de schaalgrootte van bedrijven, ketenverkorting binnen de sector en het omgaan met energie en biomassa. Ook is er meer aandacht voor allianties met andere functies bv. vanwege uitwisseling van energie en grondstoffen.

In de Agenda wordt ingezet op een vereenvoudiging van de huidige zonering in combinatie met heroverweging van de bijbehorende spelregels en provinciale rolopvatting.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld.

3.10. Landschap

De verschijningsvorm van het huidige landschap vormt voor een belangrijk deel de Limburgse identiteit. Het landschap is de resultante van hoe we met ondergrond, water, natuur, landbouw, toerisme, cultuurhistorie, erfgoed, wonen, infrastructuur en bedrijvigheid omgaan. De vermaatschappelijking van het landelijk gebied zet door; de inrichting als gebruiksgebied voor burgers en recreatieondernemers vraagt steeds meer aandacht naast het landbouwkundig gebruik door boeren. De kwaliteit van het landschap is een belangrijke factor voor een goed vestigingsklimaat. Tijdens de bestuurlijke bijeenkomsten is het belang onderstreept van landschappelijke kwaliteit als beeldbepalende vestigingsfactor waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan, met onder meer het Nationaal Landschap Zuid-Limburg als icoon.

In de Bestuursafspraken is de verantwoordelijkheid en regie voor behoud en ontwikkeling van platteland en landschap door het Rijk volledig bij provincies en gemeenten gelegd. Nederland is nog steeds gehouden aan de Europese Landschapsconventie, en de provincies zijn het aangewezen gremium om zorg te dragen voor het landschapsbeleid.

Onze partners verwachten van ons vooral een inspirerende, verleidende en faciliterende rol. In de Agenda voor het nieuwe POL wordt ingezet op een selectieve rol van de provincie. Die is toegespitst op een select aantal gebieden en kernkwaliteiten. Die gebieden zijn het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en het gebied dat bestaat uit de POL-perspectieven P2 (provinciale ontwikkelingszone groen), P3 (veerkrachtige watersystemen) en de voormalige EHSgebieden, die na de herijking buiten de nieuwe EHS komen te vallen (en dat als 'groen-blauwe mantel' kan worden aangeduid). Die gebieden zijn het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. De kernkwaliteiten in deze gebieden zijn o.a. uiteengezet in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en de Landschapsvisie Zuid-Limburg, en omvatten ook monumentale cultuurhistorische objecten in hun context. Die rol en een daarbij behorende aanpak (een mix van faciliterende, stimulerende en sturende instrumenten) wordt in de planvormingsfase nader uitgewerkt.

In fase 1 van het plan-MER zal worden ingegaan op alternatieven voor de invulling van de provinciale ambities gericht op mensgericht groen (zie 3.7). Daarbij worden de landschappelijk waardevolle gebieden nadrukkelijk meegewogen als mogelijke plek om die ambities in te vullen.

De beoogde selectieve provinciale rol impliceert dat voor de landschappelijke kwaliteit van de gebieden buiten de EHS, het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de groenblauwe mantel, de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten. Via sectorwetgeving blijft de Provincie hier wel betrokken bij monumenten (cultuurhistorische en aardkundige monumenten en aandachtsgebieden). De discussie zal zich ook richten op de invulling van die rol.

De Agenda gaat uit van samenvoeging van de POL-perspectieven P2 en P3 (de groenblauwe mantel). Beide omvatten een vergelijkbare mix van gebieden: landschappelijk waardevolle, bebouwingsarme landbouwgebieden gelegen in beekdalen, in het Maasdal, op de steilere hellingen en in ecologische verbindingzones. Ook in ontwikkelingsmogelijkheden voor bepaalde functies zijn er veel overeenkomsten, zeker nu P2 niet langer in beeld is als zoekgebied voor natuurcompensatieverplichtingen (o.g.v. het Onderhandelingsakkoord Natuur is daarvoor nu vooral de EHS zelf in beeld). Bij deze samenvoeging zullen ook de voormalige EHSgebieden die na de herijking niet meer behoren tot de nieuwe EHS worden betrokken. De consequenties van samenvoeging worden de komende periode uitgewerkt. Ook de begrenzing zal in dat verband kritisch bekeken worden. Er zijn onvoldoende aanknopingspunten om hier in fase 1 van het MER op in te gaan.

3.11. Windenergie: zoekgebieden windturbines

Limburg heeft op dit moment geen specifiek windenergiebeleid. Er is geen lange termijn ambitie geformuleerd (wel is er aangehaakt bij de afspraken over het te realiseren vermogen in het BLOW-convenant: 30 MW), het initiatief voor plaatsing van windturbines wordt aan de markt overgelaten. Er is, met uitzondering van de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, geen specifiek ruimtelijk beleidskader voor de plaatsing van windturbines.

De Europese energiestrategie richt zich ondermeer op energie-efficiëntie en een meer duurzame opwekking met als doel een duurzame economische groei en het beperken van de CO₂-uitstoot. Nederland levert aan deze strategie een actieve bijdrage. Het rijk heeft o.a. de ambitie gericht op 6000 MW windturbinevermogen op land in 2020. Voor iedere Provincie zal een realisatienorm gaan gelden voor opgesteld windvermogen in 2020. Dit zal door het rijk worden vastgelegd in een AMvB onder de Elektriciteitswet. Vooralsnog wordt uitgegaan van een Limburgse bijdrage van 60-90 MW. In de Crisis en Herstelwet (CHW) zijn extra juridische instrumenten opgenomen om deze ambitie te helpen realiseren. Zo heeft de Provincie de verplichting om een Provinciaal Inpassingplan (PIP) op te stellen voor windparken met een omvang van 5-100 MW, wanneer initiatiefnemers van gemeenten onvoldoende medewerking krijgen en de realisatienorm nog niet gerealiseerd is.

In de Agenda hebben Provinciale Staten gevraagd om een visie te ontwikkelen op de vestigingsmogelijkheden voor windenergie. In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven vergeleken.

3.12. Ondergrond

Er worden steeds meer claims op de ondergrond gelegd. Het gaat hierbij om het exploiteren en/of benutten van de ondergrond (bijv. grondstoffen, drinkwaterwinning, bodemenergie) en tevens om het behouden van waardevolle kwaliteiten (bijv. aardkunde, biodiversiteit, archeologie). Maatschappelijke ontwikkelingen leiden ook tot nieuwe opties, zoals opslag van CO₂ en andere stoffen in de ondergrond en winning van schaliegas.

De benutting van de ondergrond kent echter ook grenzen. Zo is de winning van grondstoffen eenmalig en onomkeerbaar en kan een te intensief gebruik van de ondergrond leiden tot milieuproblemen. Daarnaast blijkt dat verschillende vormen van ondergrondgebruik elkaar kunnen versterken (warmte-koudeopslag – grondwatersanering), terwijl andere elkaar juist in de weg kunnen zitten (grondwaterwinning – schaliegaswinning). Een optimaal gebruik van de ondergrond vraagt derhalve om ordening. Uiteindelijk gaat het om het vinden van de optimale balans tussen benutten en beschermen, waarbij zo nodig herstel aan de orde is.

Om te komen tot een duurzaam gebruik van de Limburgse ondergrond is in de Agenda gevraagd om een visie op de ontwikkelingen in de ondergrond. Hiertoe worden de bestaande belangen en reserveringen herijkt. Ten aanzien van de nieuwe ondergrondthema's wordt de provinciale rol bepaald, en van daaruit een visie ontwikkeld. Uit de integratie van de verschillende ondergrondbelangen zal duidelijk worden hoe kan worden omgegaan met deze belangen onderling (bestaand en nieuw) en in relatie tot het gebruik van de bovengrond.

In het kader van de m.e.r. is met betrekking tot de ondergrond vooral de vraag van belang hoe de ondergrond optimaal kan worden benut ten behoeve van de winning van bodemenergie door middel van warmte-koudeopslag (WKO). Hiertoe wordt in fase 1 van de m.e.r. een aantal alternatieven op hun effecten beoordeeld.

4. Wat wordt in het kader van het plan-MER onderzocht

4.1. Fase 1: Beoordeling alternatieven voor een beperkt aantal onderwerpen

Op basis van de analyse in de vorige paragraaf komen in onze ogen de volgende onderwerpen in aanmerking voor een vergelijking in fase 1 van het plan-MER:

- invulling herijkte EHS
- invulling provinciale ambities mensgericht groen
- zoekgebieden regionale lawaaisportcentra
- zonering intensieve veehouderij
- zonering glastuinbouw
- zoekgebieden windturbines
- zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

De te onderzoeken alternatieven vloeien steeds logisch voort uit de probleemschets (hoofdstuk 3). In onderstaande tabel benoemen we ze kort, eronder worden ze toegelicht.

Onderwerp	Alternatief 0	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Invulling herijkte EHS	In 2018 14.300 ha EHS-nieuwe natuur.	Schrap 4.500 ha EHS-nieuwe natuur. Nog niet gerealiseerde resterende nieuwe natuur bij Natura 2000- en KRW-gebieden en Maas. Verder lokale optimalisatie van beheersgebieden door inzet van nog niet aangewezen ha's en herschikking contractvrije ha's.	Idem als alt. 1, maar nu met een regionale optimalisatie specifiek gericht op het instandhouden van de verbindingzones met (geplande) ecoducten én de leefgebieden van europees beschermde soorten.	
Invulling provinciale ambities mensgericht groen	Tot 2020 jaarlijks 100 ha provinciaal groen bij 5 steden.	1.500 ha duurzaam groen nabij bewoonde gebieden in de groenblauwe mantel en Nationaal Landschap (meerdere varianten)	Idem als alt.1, nu geconcentreerd in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg	Idem als alt.1, nu geconcentreerd in de groenblauwe mantel
Zoekgebieden regionale lawaaisportcentra	Handhaven huidige beleid. Geen actieve provinciale rol	Proactieve rol. Aangeven van (5-10) zoekgebieden voor een regionaal motorcrossterrein in zowel Midden- als Zuid-Limburg.	Proactieve rol. Aangeven van (5-10) zoekgebieden voor een regionaal lawaaisportcentrum in zowel Midden- als Zuid-Limburg.	
Zonering intensieve veehouderij	Handhaven huidige zonering NM-Limburg. Nieuwe IV alleen in landbouwontwikkelings gebied, nieuwe clusters IV alleen in Noordwest-	Handhaven van systeem met 3 zones en spelregels. Met beperking van het aantal/areaal landbouwontwikkelings-	Samenvoegen landbouwontwikkelingsgebied en verweingsgebied tot 'ontwikkelzone IV'. Daarbinnen maatwerkbenadering.	Extensiveringzones + regels blijven gehandhaafd. Verder alleen spelregels vanuit andere invalshoeken

	Limburg. Verordening o.g.v. Reconstructiewet	gebied (LOG; 47→ 27)	Handhaven extensiveringszones.	(bv Nationaal Landschap Zuid- Limburg, Maas, Natura 2000, EHS)
Zonering glastuinbouw	Handhaven 3 zones. Nieuwvestiging in projectvestigings- gebied (incidenteel in concentratiegebied). In Zuid-Limburg ontmoediging.	Samenvoegen project- vestigingsgebied en concentratiegebied tot “ontwikkelzone glas”. Nieuwvestigingslocaties altijd via PIP.	Zonering glas verval. Geen PIP. Spelregels vanuit andere invalshoeken (bv Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Maas, EHS)	
Zoekgebieden windturbines	Taakstelling 30 MW, clusters van minimaal drie turbines. Geen actief beleid. Geen zoekgebieden.	Taakstelling 60-90 MW, invalshoek landschap: Plaatsing in grootschalige rationale landschappen. Geen plaatsing in kwetsbare landschappen en natuurgebieden.	Taakstelling 60-90 MW, invalshoek economie: Plaatsing op of nabij grotere bedrijventerreinen, LOG's en projectvestigingen glastuinbouw (om reden van duurzaamheid, bedrijfseconomie en energie-efficiency)	Taakstelling 60-90 MW invalshoek mens: Plaatsing in gebieden met lage inwonerdichtheid, zo ver mogelijk van woonkernen
		varianten voor clusteromvang en opstellingsvorm voor alle alternatieven gelden uitsluitingsgebieden met wettelijke beperkingen		
Zoek- en regiegebieden warmte- koudeopslag	Handhaven huidige beleid. Beperkingen en restricties vanuit andere invalshoeken: Bescherming grondw.besch.gebied, boringsvrije zones en bodembesch.gebied, en Natura 2000 en EHS gebieden	Als alt.0 plus: Afbakenen van zoekgebieden voor WKO. Individuele benadering van initiatieven.	<i>Als alt 1, plus:</i> afbakenen van regiegebieden waarbinnen sterke nadruk ligt op ordening van WKO-systemen.	

Toelichting op de voorgestelde alternatieven

Invulling herijkte EHS

Alternatief 0 betreft handhaving van de huidige situatie en kan, voor wat betreft de EHS, zuiver als referentie-alternatief beschouwd worden.

Alternatief 1 betreft de herijkte EHS. Conform de afspraken met het Rijk wordt de omvang van de onderdelen van de EHS met de status nieuwe natuur 4.500 ha kleiner. De voorwaarde om rekening te houden met de nieuwe natuur nodig voor de Maaswerken en de veiligstelling van de Natura2000-gebieden en KRW-beken maakt dat hiervoor feitelijk geen alternatieven zijn.

Onderdeel van dit alternatief vormt ook een lokale optimalisatieslag, waarbij over korte afstand verschuiving van beheersgebieden plaatsvindt naar gebieden die de status nieuwe natuur verliezen.

Daarbij gaat het met name om de inzet van nog niet aangewezen ha's beheergebied (bijeen zo'n 800 ha) en herschikking van contractvrije ha's. .

Alternatief 2

Dit alternatief gaat uit van eenzelfde reductie van gebieden met de status nieuwe natuur. Anders dan bij alternatief 1 wordt er nu ingezet op regionale optimalisatie van de EHS. Ook nu wordt deze bereikt door herschikking van contractvrije beheersgebieden en door inzet van nog niet aangewezen/begrensde beheersgebieden. De optimalisatie heeft een regionaal karakter en is gericht op het instandhouden van de verbindingzones met (geplande) ecoducten én de leefgebieden van Europees beschermde soorten.

Invulling provinciale ambities mensgericht groen

Alternatief 0 betreft handhaving van de huidige provinciale ambities gericht op realisatie van mensgerichte natuur rondom de vijf grote steden.

Alternatief 1 impliceert een andere invulling van de provinciale ambitie voor realisatie van mensgericht groen, namelijk in de nabijheid van bewoonde gebieden en dan toegespitst op de samen te voegen perspectieven P2 en P3, die samen met de gebieden die geen onderdeel meer uitmaken van de nieuwe EHS de groenblauwe mantel vormen, en daarbuiten in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Daarbij kan worden gedacht aan de inbedding van historische bebouwing, accentuering van landschapselementen en het faciliteren van recreatie. Hierbij zijn er varianten denkbaar waarbij ingezet wordt op grotere natuureenheden dan wel juist op kleinschalige landschappelijke elementen.

In alternatieven 2 en 3 worden de provinciale ambities geografisch gezien selectiever ingevuld: hetzij geconcentreerd in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg (alternatief 2) hetzij toegespitst op de groen-blauwe mantel in geheel Limburg (alternatief 3).

Zoekgebieden regionale lawaaisportcentra

Alternatief 0: Handhaven huidig beleid, d.w.z. geen actief beleid.

Alternatief 1: Proactieve rol. Komen tot een beperkt aantal (5-10) geschikte zoekgebieden voor regionaal motorcrossterrein voor alleen trainingen voor motoren, quads en zijspannen (ca. 12 ha excl. geluidscontouren) in zowel Midden als Zuid-Limburg.

Alternatief 2. Proactieve rol. Komen tot een beperkt aantal (5-10) geschikte zoekgebieden voor een regionaal lawaaisportcentrum met wedstrijden én trainingen voor meerdere sporten naast elkaar zoals motorcross, stockcarraces (autospeedway), outdoor-karting, ministockcar racen (ca. 20 ha, excl. Geluidscontouren) in zowel Midden als Zuid-Limburg.

Op basis van een grove zeef worden de te beoordelen potentiële zoekgebieden afgebakend. Daarbij worden gebiedsdelen met beperkende wet- en regelgeving buiten beschouwing gelaten, zoals Natura 2000 gebieden, EHS, waterwingebied, Winterbed Maas, stiltegebieden, plattelandskernen, stedelijke bebouwing. Het lawaaisportcentrum wordt ten behoeve van een globale beoordeling binnen ieder potentieel zoekgebied op een zo gunstig mogelijke plek geprojecteerd, d.w.z. rekening houdend met mens, natuur, inpassing ed. Waar mogelijk worden hierbij voormalige stortplaatsen als locatie aangehouden.

Zonering intensieve veehouderij

Alternatief 0: Handhaven van de huidige zonering (drie zones) en spelregels (o.a. 1,5 ha als referentiemaat in verwevingsgebieden, toepassing van BOM+).

Alternatief 1: Handhaving van drie zones, maar met inperking van het areaal landbouwontwikkelingsgebied (zoekgebieden voor LOG's) tot de door de gemeenten inmiddels nader uitwerkte LOG's (ca. 27 van de 47). De resterende zoekgebieden voor LOG's vervallen en worden samengevoegd met de zone verwevingsgebieden. De extensiveringsgebieden blijven ongewijzigd. De Provincie legt de zonering vast en geeft spelregels en randvoorwaarden mee ten aanzien van uitbreidingen en nieuwvestigingen (via de omgevingsverordening).

Alternatief 2: Alleen handhaven van de extensiveringszones. De bedrijfsontwikkeling buiten de extensiveringszone is afhankelijk van de lokale omstandigheden. Spelregels vanuit andere invalshoeken (bv Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Maas, Natura 2000, EHS) spelen daarbij een rol. Door een programmatische aanpak voor o.a. stikstof (PAS) wordt samenhangend invulling gegeven aan het zowel het tegemoetkomen aan de eisen vanuit de Europese regelgeving voor Natura2000 gebieden als ook ruimte geboden aan bedrijfsontwikkeling in combinatie met realisatie van ondermeer emissiearme stalsystemen en mestverwerking.

In de rolverdeling zijn hierbij meerdere varianten mogelijk.

Bij alle alternatieven faciliteert de provincie samen met stakeholders de ontwikkeling van duurzame sector in samenhang met een programmatische aanpak gericht op het oplossen en voorkomen van knelpunten ten aanzien van stikstofbelasting op natuurgebieden, het leefklimaat in woonkernen en het sluiten van kringlopen

Zonering glastuinbouw

Alternatief 0: Handhaven van de huidige zonering (projectvestigingsgebied, concentratiegebied en overig gebied) en spelregels (o.a. 3 ha als referentiemaat in overig gebied buiten P2/P3, toepassing van Limburgs kwaliteitsmenu).

Alternatief 1: Versobering van de zonering door samenvoegen van "projectvestigingsgebied" en "concentratiegebied" tot ontwikkelzones glastuinbouw, en het herijken van de gebiedsafbakening. In de omgevingsverordening worden de nieuwe zonering en bijbehorende spelregels vastgelegd. Sturende rol van de provincie met name op ontwikkelingen buiten de ontwikkelzone glastuinbouw. Nieuwe bestemmingen voor vestigingslocaties glastuinbouw (buiten de nu reeds bestaande ruimte in bestemmingsplannen) vergen altijd een procedure van een Provinciaal Inpassingsplan. Doorontwikkeling van bestaande bedrijven wordt overgelaten aan de gemeente, rekening houdend met spelregels over landschappelijke inpassing, combinatie van functies, compenserende sloop van oude kassen e.d.

Alternatief 2: Het laten vervallen van de zonering glastuinbouw.

Op grond van andere invalshoeken wordt de doorontwikkeling van glastuinbouw in specifieke gebieden uitgesloten of gereguleerd (Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Winterbed Maas, ecologische infrastructuur, groen-blauwe mantel (P2+P3)).

Daarbuiten géén aparte zonering voor glastuinbouw. Nieuwe bestemmingen voor vestigingslocaties glastuinbouw en doorontwikkeling van bestaande bedrijven wordt overgelaten aan de gemeente, rekening houdend met spelregels over landschappelijke inpassing, compenserende sloop van oude kassen e.d.

Zoekgebieden windturbines

De discussie richt zich op de sturing van windturbines met een masthoogte van 90 meter en meer. Lagere turbines en de zgn. miniturbines blijven buiten beschouwing evenals andere vormen. Hierbij gaat het veel meer om lokale afwegingen. Ze vormen bovendien geen alternatief maar eerder een noodzakelijk aanvulling op grote windturbines.

Uitgangspunt voor de alternatieven is een bijdrage van 60-90 MW aan de rijksdoelstelling van 6000 MW. Gelet op de huidige omvang van de turbines (ca. 3 MW per turbine) en het reeds opgestelde windvermogen (15 MW) zijn dit maximaal 25 windturbines.

Alternatief 0: Handhaven huidige beleid, d.w.z. geen actief beleid en uitgaan van clusters van minimaal 3 windturbines. Beperken tot afspraken volgens BLOW-akkoord te weten een taakstelling van 30 MW.

Alternatief 1: Het landschap is in dit alternatief de drager vanuit het besef dat grote turbines niet in elk landschap even passend zijn. In een uitgevoerde landschapstudie¹ zijn strategieën onderzocht en getoetst die hebben geleid tot zoekgebieden. Dit zijn de grootschalige en rationeel verkavelde landschappen van Peelland en de gebieden langs de Limburgse grens waar reeds turbines staan en daarmee reeds landschappelijk zijn beïnvloed. Het zijn beide gebieden waar menselijke activiteiten het landschap nadrukkelijk hebben gevormd.

Alternatief 2: Duurzame economische ontwikkeling is hier het leidend principe. In toenemende mate zoeken bedrijven mogelijkheden om het energieverbruik te verduurzamen, windturbines zijn hiervoor een kosteneffectieve optie op het moment dat bedrijven rechtstreeks kunnen aansluiten. Plaatsing van turbines rond bedrijventerreinen, LOG's of vestigingsgebieden voor glastuinbouw sluit aan bij concentraties van bedrijvigheid met de mogelijkheid voor de plaatsing van meerdere turbines in één opstelling.

Alternatief 3: Dit alternatief gaat uit van het minimaliseren van de hindereffecten. Windturbines veroorzaken geluid en slagschaduw. Deze effecten kunnen worden geminimaliseerd door turbines te plaatsen in gebieden met lage bevolkingsdichtheid en verwijderd van woonkernen.

Er zal binnen de alternatieven worden gevarieerd met cluster grootte (het aantal turbines in één opstelling). Grotere clusters leiden sneller tot het gewenste resultaat (60-90 MW), met kleinere clusters zijn er naar verwachting meer locaties die ontwikkeld kunnen worden, maar mogelijk meer onderlinge visuele interferentie kunnen vormen.

Plaatsing van windturbines is op voorhand beperkt omdat er wettelijke regels gelden die in acht moeten worden genomen, zoals de afstand tot woningen in verband met geluid en afstand tot radar en vliegvelden. Deze belemmeringen zullen ruimtelijk vertaald worden naar een belemmeringskaart.

Zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

Alternatief 0: Handhaven huidige beleid. Dit alternatief betreft het handhaven van de huidige situatie waarin bescherming van de ondergrond zich onder andere richt op de grondwatervoorraad ten behoeve van drinkwatervoorziening (grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones) en

¹ Landschapsadvies Windenergie Limburg "Voor de wind", Veenbos en Bosch landschapsarchitecten, maart 2011

daarnaast bodembeschermingsgebieden. WKO-systemen zijn uitgesloten in grondwaterpakketten voor de drinkwaterwinning, en zijn daarbuiten aan beperkingen onderhevig als Natura2000 en EHS-belangen aan de orde zijn.

Alternatief 1: Afbakenen van zoekgebieden voor WKO. Dit alternatief zet in op het in beeld brengen van gebieden die geschikt zijn voor gebruik voor WKO. Het betreft gebieden waarvan de ondergrond zich voor wat betreft de geologie leent voor toepassing van WKO. De Provincie beoogt hiermee de toepassing van WKO te stimuleren, maar voert binnen deze gebieden geen regie op de ordening van WKO-systemen, waardoor het principe “wie het eerst komt, wie het eerst pompt” blijft gelden.

Alternatief 2: Idem als alternatief 1, waarbij binnen de zoekgebieden regiegebieden worden afgebakend. Regiegebieden zijn gebieden waarin toepassing van WKO op een zodanig intensieve schaal plaatsvindt, of in de toekomst naar verwachting plaats zal gaan vinden, dat ordening van de systemen nodig is om maximale synergie tussen de systemen te bereiken en onderlinge verstoring te voorkomen. In deze gebieden wil de Provincie de regie nemen om samen met gemeenten en andere betrokken partners de gewenste ordening vorm te geven. Hiermee wordt een optimaal gebruik van de ondergrond voor WKO beoogd, waarbij niet langer het principe “wie het eerst komt, wie het eerst pompt” geldt, maar gelijke rechten voor alle initiatiefnemers voor WKO gelden.

4.2. Fase 2: Beoordeling integraal voorkeursalternatief

Op basis van het tussenresultaat van fase 1 worden door de provincie in overleg met de regionale stakeholders de voorkeursalternatieven voor de verschillende onderwerpen bepaald. Deze vormen de basis voor een integraal voorkeursalternatief, dat in fase 2 nader wordt beoordeeld.

In fase 2 wordt het integrale voorkeursalternatief, bestaande uit de meest relevante kenmerkende beleidskeuzes voor het ontwerp-POL2014, vergeleken met de autonome ontwikkeling (voortzetting beleid POL2006) en de huidige situatie als referentie. Hierbij richt de analyse zich op Limburg als geheel, maar ook gebiedsgericht voor Noord, Midden en Zuid.

Het voorkeursalternatief zal de hoofdkeuzes voor alle twaalf prioritaire onderwerpen omvatten. Wat die keuzes zijn is op dit moment nog niet in te vullen en zal, zoals hierboven beschreven, in de loop van het proces (in de eerste helft van 2013) worden ingevuld.

Daarbij worden de (cumulatieve) effecten in beeld gebracht, en wordt via het beoordelingscriterium ‘beïnvloeding Natura2000 doelen’ beoordeeld op welke onderdelen er sprake is/ kan zijn van mogelijke significante effecten op Natura2000-gebieden. Verder wordt een indicatie gegeven van de noodzaak tot en richting van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de globale passende beoordeling.

4.3. Beoordelingscriteria, indicatoren en wijze van effectbepaling

Zoals vermeld bij de uitgangspunten kiezen we voor een brede beschrijving van effecten. Er wordt niet alleen gekeken naar milieu, maar breder naar effecten op de omgeving, voor de mens en voor de economie (people, planet, profit).

We denken daarbij aan de volgende beoordelingscriteria (voorlopig overzicht):

Domein	Focus	criteria
---------------	--------------	-----------------

Omgeving	Biodiversiteit	Kwaliteit Natura2000-gebieden Kwaliteit KRW-beken Omvang EHS Kwaliteit EHS Europees beschermde flora en fauna Samenhang natuurnetwerken Productie biomassa
	Klimaat	Adaptatiemogelijkheid flora en fauna Energietransitie naar duurzame bronnen CO ₂ -emissie
	Water	Opvangen wateroverlast Opvangen droogteperioden Beschikbaarheid zoet water Veerkrachtige Maas en zijbeken
	Ondergrond	Kwaliteit bodem- en grondwater Risico's voor de drinkwatervoorziening Archeologische waarden Voorraad grondstoffen Thermische kwaliteit ondergrond Bodemstabiliteit (waaronder onderaardse kalksteengroeven) Erosiegevoeligheid Bodemafdekking Aardkundige waarden
Mens	Gezonde, veilige leefomgeving	Kwaliteit oppervlaktewater Kwaliteit lucht Kwaliteit bodem Geluidshinder Kwaliteit stiltegebieden Lichthinder Overstromingsrisico Verkeersveiligheid Externe veiligheid
	Aantrekkelijke leefomgeving	Balans rood, groen-blaauwe voorzieningen en recreatie Kwaliteit fysieke woonomgeving Kwaliteit stedelijk gebied Kwaliteit landelijk gebied Barrièrewerking Storende bebouwing in waardevol gebied Gaafheid (context van) cultuurhistorische/monumentale elementen
	Wonen en werken	Woningvoorraad in steden en kernen Voorzieningen in steden en kernen Werkgelegenheid in buitengebied, kernen en steden
Economie	Vestigingsklimaat	Kwaliteit van werklocaties Bereikbaarheid van steden Ruimte voor de Limburgse topsectoren Ruimte voor landbouw Kennisinfrastuctuur Kwaliteit logistieke systeem
	Prestaties sectoren	De Limburgse topsectoren

		Ontwikkeling MKB Productie duurzame energie
	Bereikbaarheid	Doorstroming nationaal wegennet Doorstroming regionaal wegennet Bereikbaarheid woon-werkgebieden per openbaar vervoer Kwaliteit en omvang luchtverbindingen/ luchthavens Kwaliteit en omvang van vervoermogelijkheden via spoor Kwaliteit en omvang van vervoersmogelijkheden via water

De beoordelingscriteria moeten vertaald worden naar indicatoren. Daarbij moet rekening gehouden worden met de specifieke effecten per onderwerp. Het is immers van belang om ons juist te richten op die zaken die het verschil maken.

We kiezen zoveel mogelijk voor een kwalitatieve insteek bij het bepalen van de effecten. Dat past het beste bij het karakter van de beleidsuitspraken in het POL. Daarbij wordt gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie.

5. Opzet plan-MER

Wij gaan uit van de volgende opzet van het plan-MER (richtinggevend):

Beschrijving huidige situatie en autonome ontwikkeling

Incl. overzicht van relevante beleidskaders en wetgeving

Probleemschets

Aanpak plan-MER

Uitleg aanpak, fasering en wijze van effectbeoordeling.

Onderwerpen met alternatieven die zijn doorgelicht in fase 1

Resultaten beoordeling alternatieven in fase 1

Samenstelling integraal voorkeursalternatief

Resultaat beoordeling integraal voorkeursalternatief

Internationale effecten

Indien blijkt dat als gevolg van een in een plan voorgenomen activiteit sprake is van mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in een ander land (en er dus sprake is van een m.e.r.-plicht) moet de regering van dat land of een door die regering aangewezen autoriteit zo spoedig mogelijk op de hoogte te worden gesteld, maar in ieder geval niet later dan het publiek in eigen land op de hoogte wordt gesteld.

Resultaten globale passende Beoordeling

Een passende beoordeling voor een plan op grond van de art 19j lid 2 van de Natuurbeschermingswet 1998 is pas aan de orde als dat plan voldoende concreet is.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Leemten in informatie

6. Te volgen procedure

Voor het plan-MER geldt de uitgebreide procedure zoals vastgelegd in Wet Milieubeheer:

1. Kennisgeving	27 augustus 2012
2a. Mogelijkheid voor indienen van zienswijzen 2b. Raadpleging en advies inzake reikwijdte en detailniveau	27 augustus tot en met 7 oktober 2012
3. Definitieve NRD	6 november 2012
4. Opstellen ontwerp-POL2014 en het Plan-MER	november 2012 – november 2013
5. Kennisgeving ontwerp-POL2014 en plan-MER	december 2013
6a. Mogelijkheid voor indienen van zienswijzen 6b. Advies commissie m.e.r	december 2013–februari 2014
7. Besluit vaststelling POL2014 door Provinciale Staten	mei 2014
8. Bekendmaking en mededeling	juni 2014

7. Relevant beleid

In onderstaand overzicht worden, niet uitputtend, de meest relevante beleidskaders en wet- en regelgeving weergegeven, waarmee in het plan-MER rekening wordt gehouden

Europese wet- en regelgeving

- Natura 2000
- ...

Landelijke beleid, wet- en regelgeving

- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
- MIRT-programma, Gebiedsagenda MIRT
- Deltaprogramma
- Waterwet en beleidslijn grote rivieren
- Bestuursafspraken Rijk/IPO/VNG/UvW
- Natuurbeschermingswet
- Flora- en faunawet
- AMVB Ruimte
- ...

Provinciale beleid, wet- en regelgeving

- POL2006
- POL-aanvulling Zandmaas
- POL-aanvulling Grensmaas
- POL-aanvulling Beëindiging Kalksteenwinning St.Pietersberg
- POL-aanvulling Uitbreiding Groeve 't Rooth
- POL-aanvulling Waterplan Limburg
- POL-aanvulling PVVP
- POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4
- ...

Regionaal beleid

- Masterplan Maasplassen
- Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
- ...